

P9_TA(2023)0063

Geneticky modifikovaná řepka olejka MON 94100 (MON-941ØØ-2)

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. března 2023 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou řepku olejku MON 94100 (MON-941ØØ-2), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (D086347/01 – 2023/2537(RSP))

(C/2023/396)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou řepku olejku MON 94100 (MON-941ØØ-2), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (D086347/01),
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 ze dne 22. září 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech⁽¹⁾, a zejména na čl. 7 odst. 3 a čl. 19 odst. 3 uvedeného nařízení,
- s ohledem na hlasování Stálého výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva podle článku 35 nařízení (ES) č. 1829/2003 ze dne 14. prosince 2022, kdy nebylo vydáno stanovisko, a na hlasování odvolacího výboru ze dne 24. ledna 2023, kdy opět nebylo vydáno stanovisko,
- s ohledem na články 11 a 13 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 182/2011 ze dne 16. února 2011, kterým se stanoví pravidla a obecné zásady způsobu, jakým členské státy kontrolují Komisi při výkonu prováděcích pravomocí⁽²⁾,
- s ohledem na stanovisko Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) ze dne 20. června 2022, které bylo zveřejněno dne 22. července 2022⁽³⁾,
- s ohledem na svá předchozí usnesení, kterými vyslovil námitku vůči povolení geneticky modifikovaných organismů (GMO)⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 268, 18.10.2003, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 55, 28.2.2011, s. 13.

⁽³⁾ Stanovisko vědecké komise úřadu EFSA pro geneticky modifikované organismy k posouzení geneticky modifikované řepky olejky 94100 pro použití jako potravina a krmivo podle nařízení (ES) č. 1829/2003 (žádost EFSA-GMO-NL-2020-169/109), EFSA Journal 2022,20:18(6):6171, 19(7):7411, <https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.2903/j.efsa.2022.7411>

⁽⁴⁾ V 8. volebním období celkem přijal Parlament 36 usnesení, kterými vyslovil námitku proti povolení geneticky modifikovaných organismů.

V 9 volebním období pak přijal tato usnesení:

- Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. října 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MZHG0JG (SYN-ØØØJG-2), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 202, 28.5.2021, s. 11).
- Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. října 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju A2704-12 (ACS-GMØØ5-3), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 202, 28.5.2021, s. 15).
- Usnesení Evropského parlamentu ze dne 10. října 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 89034 × 1507 × MON 88017 × 59122 × DAS-40278-9 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě, tři nebo čtyři z genetických modifikací MON 89034, 1507, MON 88017, 59122 a DAS-40278-9, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 202, 28.5.2021, s. 20).

-
- Usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou bavlnu LLCotton25 (ACS-GHØØ1-3), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 208, 1.6.2021, s. 2).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 89788 (MON-89788-1), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 208, 1.6.2021, s. 7).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 89034 × 1507 × NK603 × DAS-40278-9 a podkombinace MON 89034 × NK603 × DAS-40278-9, 1507 × NK603 × DAS-40278-9 a NK603 × DAS-40278-9, sestávají z nich nebo jsou z nich vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 208, 1.6.2021, s. 12).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. listopadu 2019 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici Bt11 × MIR162 × MIR604 × 1507 × 5307 × GA21 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě, tři, čtyři nebo pět z genetických modifikací Bt11, MIR162, MIR604, 1507, 5307 a GA21, sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 208, 1.6.2021, s. 18).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 14. května 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 87708 × MON 89788 × A5547-127, sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 323, 11.8.2021, s. 7).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. listopadu 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × NK603 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě nebo tři z genetických modifikací MON 87427, MON 89034, MIR162 a NK603, sestávají z nich nebo jsou z nich vyrobeny, na trh, a o zrušení prováděcího rozhodnutí Komise (EU) 2018/1111 v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 415, 13.10.2021, s. 2).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. listopadu 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju SYHT0H2 (SYN-ØØØH2-5), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 415, 13.10.2021, s. 8).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. listopadu 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 87427 × MON 87460 × MON 89034 × MIR162 × NK603 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě, tři nebo čtyři z genetických modifikací MON 87427, MON 87460, MON 89034, MIR162 a NK603, sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 415, 13.10.2021, s. 15).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 87751 × MON 87701 × MON 87708 × MON 89788, sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 445, 29.10.2021, s. 36).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 87427 × MON 89034 × MIR162 × MON 87411 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě nebo tři z genetických modifikací MON 87427, MON 89034, MIR162 a MON 87411, sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh, v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 445, 29.10.2021, s. 43).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MIR604 (SYN-IR6Ø4-5), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 445, 29.10.2021, s. 49).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 88017 (MON-88Ø17-3), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 445, 29.10.2021, s. 56).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2020 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MON 89034 (MON-89Ø34-3), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 445, 29.10.2021, s. 63).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. března 2021 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou bavlnu GHB614 × T304-40 × GHB119, sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 474, 24.11.2021, s. 66).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 11. března 2021 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici MZIR098 (SYN-ØØØ98-3), sestávají z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 474, 24.11.2021, s. 74).

— s ohledem na čl. 112 odst. 2 a 3 jednacího řádu,

— s ohledem na návrh usnesení Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin,

A. vzhledem k tomu, že dne 29. října 2020 podala společnost Bayer Agriculture BV se sídlem v Belgii jménem společnosti Bayer CropScience LP se sídlem ve Spojených státech amerických žádost příslušnému vnitrostátnímu orgánu Nizozemska o uvedení potravin, složek potravin a krmiv, které obsahují geneticky modifikovanou řepku olejnou MON 94100 (dále jen „geneticky modifikovaná řepka olejná“), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh v souladu s články 5 a 17 nařízení (ES) č. 1829/2003. vzhledem k tomu, že žádost o povolení k uvedení na trh produktů, které obsahují geneticky modifikovanou řepu olejnou nebo z ní sestávají, se týkala rovněž jiných použití než v potravinách a krmivech, s výjimkou pěstování;

B. vzhledem k tomu, že dne 20. června 2022 přijal úřad EFSA kladné stanovisko k povolení geneticky modifikované řepky olejky, které bylo zveřejněno dne 22. července 2022;

C. vzhledem k tomu, že geneticky modifikovaná řepka olejná je tolerantní vůči herbicidu dikamba;

-
- Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. července 2021 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju DAS-81419-2, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 99, 1.3.2022, s. 45).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. července 2021 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju DAS-81419-2 × DAS-44406-6, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 99, 1.3.2022, s. 52).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. července 2021 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici 1507 × MIR162 × MON810 × NK603 a geneticky modifikovanou kukuřici spojující dvě nebo tři z genetických modifikací 1507, MIR162, MON810 a NK603, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 99, 1.3.2022, s. 59).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 7. července 2021 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici Bt 11 (SYN-BTØ11-1), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 99, 1.3.2022, s. 66).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju GMB151 (BCS-GM151-6), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 342, 6.9.2022, s. 22).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. února 2022 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou bavlnu GHB614 (BCS-GHØØ2-5), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 342, 6.9.2022, s. 29).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 9. března 2022 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou bavlnu GHB811 (BCS-GH811-4), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 347, 9.9.2022, s. 48).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 9. března 2022 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou řepku olejku 73496 (DP-Ø73496-4), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 347, 9.9.2022, s. 55).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 6. dubna 2022 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju MON 87769 × MON 89788, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 434, 15.11.2022, s. 42).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 23. června 2022 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici DP4114 × MON 810 × MIR604 × NK603 a geneticky modifikovanou kukuřici kombinující dvě nebo tři z jednoduchých udalostí DP4114, MON 810, MIR604 a NK603, sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 32, 27.1.2023, s. 6).
 - Usnesení Evropského parlamentu ze dne 23. června 2022 o prováděcím rozhodnutí Komise (EU) 2022/797 ze dne 19. května 2022 o povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou kukuřici NK603 × T25 × DAS-40278-9 a její podkombinaci T25 × DAS-40278-9, sestávající z nich nebo jsou z nich vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Úř. věst. C 32, 27.1.2023, s. 14).
 - usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. prosince 2022 o návrhu prováděcího rozhodnutí Komise, kterým se obnovuje povolení uvedení produktů, které obsahují geneticky modifikovanou sóju A5547-127 (ACS-GMØØ6-4), sestávající z ní nebo jsou z ní vyrobeny, na trh podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (přijaté texty, P9_TA(2022)0433),

Nedostatečné posouzení doplňkových herbicidů

- D. vzhledem k tomu, že prováděcí nařízení Komise (EU) č. 503/2013 ⁽⁵⁾ vyžaduje provedení posouzení, zda předpokládané zemědělské postupy ovlivňují výsledek sledovaných vlastností; vzhledem k tomu, že podle uvedeného prováděcího nařízení je toto posouzení obzvláště důležité pro rostliny tolerantní vůči herbicidům;
- E. vzhledem k tomu, že geneticky modifikované plodiny jsou převážně vyvíjeny proto, aby byly tolerantní jednomu či více „komplementárních“ herbicidů, které lze používat po celou dobu pěstování, aniž by rostliny uhynuly, což by se stalo, pokud by plodina nebyla vůči těmto herbicidům tolerantní; vzhledem k tomu, že několik studií prokázalo, že geneticky modifikované plodiny, které jsou odolné vůči herbicidům, vedou k vyššímu používání doplňkových herbicidů, a to z velké části kvůli výskytu plevele odolného vůči herbicidům ⁽⁶⁾;
- F. vzhledem k tomu, že geneticky modifikované plodiny způsobují, že pěstitelé jsou nuceni trvale používat „systém řízení plevel“, který je částečně nebo zcela závislý na herbicidech, přičemž za geneticky modifikované osivo je účtována přírážka, která dává smysl pouze tehdy, pokud pěstitelé, kteří toto osivo zakoupili, současně používají komplementární herbicid; vzhledem k tomu, že zvýšené používání herbicidu dikamba na polích osazených geneticky modifikovanou řepkou olejnou povede k tomu, že vznikne a bude se šířit plevel, který bude vůči tomuto herbicidu odolný, takže se ocitáme v bludném kruhu, kdy nám nezbyvá než používat herbicidy stále více a více; vzhledem k tomu, že nadměrné používání herbicidů má negativní dopad na stav půdy a vody a na biologickou rozmanitost půdní i nadzemní fauny a flóry a zvyšuje expozici lidí i zvířat, potenciálně také prostřednictvím zvýšeného obsahu reziduí herbicidů v potravinách a krmivech;
- G. vzhledem k tomu, že dikamba je vysoce těkavá látka, která po aplikaci uniká do ovzduší, je roznášena větrem na okolní plochy a může způsobovat závažné škody jak lidem, tak i rostlinám, pro které není určena, stejně jako vinicím, stromům a křovinám, zvláště pokud k expozici dochází po několika letech; vzhledem k tomu, že ve Spojených státech, kde byl v roce 2018 zaveden nový systém geneticky modifikované sóji a bavlníku, které jsou tolerantní vůči dikambě, obdržely státní regulační úřady několik desítek tisíc stížností na škody způsobené zemědělským plodinám, stromům a jiné vegetaci, což v následující sezóně vedlo k postupnému zpřísnování pravidel pro to, kdy a jak lze tento herbicid aplikovat;
- H. vzhledem k tomu, že schopnost dikambly šířit se vzduchem a poškozovat okolní plodiny, stromy a vinice se stala zdrojem velkých sporů mezi různými skupinami zemědělců a jejich sousedy ve venkovských oblastech a vedla k rozsáhlým soudním sporům kvůli zničené úrodě a nákladům spojeným s novou výsadbou poškozených porostů; vzhledem k tomu, že jeden z největších obchodníků se semeny sóji ve Spojených státech prohlásil, že „za svůj život neviděl nic, co by americkému zemědělství způsobilo více škod než dikamba“ ⁽⁷⁾; vzhledem k tomu, že v roce 2020 vydal jeden z federálních soudů v USA rozsudek, podle něhož americký úřad na ochranu životního prostředí (EPA) porušil zákon, když vydal povolení pro produkty obsahující dikambu, ačkoli měl k dispozici jednoznačné důkazy o tom, že kombinace nového herbicidu a geneticky modifikovaných semen způsobí rozsáhlé škody na zemědělských plodinách ⁽⁸⁾; vzhledem k tomu, že navzdory touto rozsudku vydala EPA dne 27. října 2020 rozhodnutí, kterým na pět let schválila používání herbicidů na bázi dikambly při pěstování geneticky modifikované bavlny a sóji, ovšem s určitými omezeními ⁽⁹⁾; vzhledem k tomu, že EPA nedávno oznámila několik dalších omezení týkajících se doby, kdy je postřik dikambou povolen ⁽¹⁰⁾, nicméně i tak přetrvávají pochybnosti o účinnosti těchto nových omezení, vezme-li se v úvahu, jak snadno se tato chemikálie odpařuje;

⁽⁵⁾ Prováděcí nařízení Komise (EU) č. 503/2013 ze dne 3. dubna 2013 o žádostech o povolení geneticky modifikovaných potravin a krmiv v souladu s nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 a o změně nařízení Komise (ES) č. 641/2004 a (ES) č. 1981/2006 (Úř. věst. L 157, 8.6.2013, s. 1).

⁽⁶⁾ Viz například Bonny, S. „Genetically Modified Herbicide-Tolerant Crops, Weeds, and Herbicides: Overview and Impact“ (Geneticky modifikované plodiny odolné vůči herbicidům, plevel a herbicidy: přehled a vliv), Environmental Management, leden 2016, 57(1), s. 31–48, <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26296738> a Benbrook, C. M., „Impacts of genetically engineered crops on pesticide use in the U.S. – the first sixteen years“ (Vlivy geneticky upravených plodin na používání pesticidů v USA – prvních šestnáct let), Environmental Sciences Europe, 28. září 2012, sv. 24(1), <https://enveurope.springeropen.com/articles/10.1186/2190-4715-24-24>

⁽⁷⁾ <https://www.agriculture.com/news/crops/harry-stine-takes-off-the-gloves-regarding-dicamba>

⁽⁸⁾ <https://www.theguardian.com/us-news/2020/jun/04/monsanto-herbicide-court-overrules-epa>

⁽⁹⁾ [https://investigatemidwest.org/2020/10/27/epa-allows-use-of-dicamba-through-2025-with-new-restrictions/?ct=t\(RSS_EMAIL_-CAMPAIGN\)](https://investigatemidwest.org/2020/10/27/epa-allows-use-of-dicamba-through-2025-with-new-restrictions/?ct=t(RSS_EMAIL_-CAMPAIGN))

⁽¹⁰⁾ <https://www.epa.gov/pesticides/epa-approves-label-amendments-further-restrict-use-over-top-dicamba-minnesota-and-iowa>

- I. vzhledem k tomu, že ve třinácti státech amerického Středozápadu právě probíhá projekt klinického výzkumu s názvem Heartland Study, který je financován organizací Heartland Health Research Alliance (HHRA) a má za cíl zjistit, zda prenatální expozice herbicidů, jako je mimo jiné dikamba, je příčinou nebo jednou z příčin častějšího výskytu nebo větší závažnosti komplikací v těhotenství a vývojových poruch; vzhledem k tomu, že HHRA testovala vzorky moči těhotných žen žijících v oblasti amerického Středozápadu, a to jak před zahájením pěstování sóji tolerantní vůči dikambě, tak i poté, co se tato odrůda všeobecně rozšířila; vzhledem k tomu, že data získaná biomonitorovací studií HHRA jsou první na světě, která umožňují posoudit, zda pěstování plodin tolerantních vůči dikambě a s ním spojené rostoucí používání dikamby vede ke zvýšené humánní expozici;
- J. vzhledem k tomu, že HHRA prezentovala svá data v listopadu 2022 na výročním zasedání Americké asociace pro veřejné zdraví, přičemž z prezentovaných dat vyplývá, že všeobecné rozšíření pěstování sóji tolerantní vůči dikambě způsobilo, že působení dikamby bylo vystaveno přibližně třikrát více žen, a že průměrné hodnoty obsahu dikamby ve vzorcích moči se v důsledku pěstování sóji tolerantní vůči dikambě a postřikům dikambou více než ztrojnásobily⁽¹¹⁾; vzhledem k tomu, že HHRA v souvislosti s nedávným prudkým zvýšením humánní expozice dikambě vyzvala EPA, aby znovu posoudila pravděpodobnost a rozsah humánní expozice dikambě inhalační cestou a zvláště se přitom zaměřila na riziko nepříznivých vlivů na těhotenství a vývoj plodu⁽¹²⁾;
- K. vzhledem k tomu, že v recenzovaném časopise *International Journal of Epidemiology* vyšla v roce 2020 studie několika odborníků z amerických státních vědeckých institucí, z níž plyne závěr, že intenzivní používání dikamby zvyšuje u osob, kteří dikambu aplikují, riziko rakoviny jater a žlučovodu; vzhledem k tomu, že podle závěrů této studie lze očekávat, že nedávné povolení plodin odolných vůči dikambě povede v příštích letech k intenzivnějšímu používání dikamby⁽¹³⁾, což potvrzuje i data o využívání pesticidů, která shromažďuje HHRA, neboť podle nich se používání dikamby ve státech amerického Středozápadu zvýšilo oproti předchozí dekádě na desetinásobek⁽¹⁴⁾;
- L. vzhledem k tomu, že pokud by Unie povolila geneticky modifikovanou řepku olejku, jednala by v rozporu se svými mezinárodními závazky týkajícími se omezování pesticidů⁽¹⁵⁾, protože v zemích, v nichž se pěstují geneticky modifikované plodiny odolné vůči dikambě, dochází ke zvýšení humánní a environmentální expozice dikambě, která je spojována s potenciálně závažnými zdravotními obtížemi;
- M. vzhledem k tomu, že se má za to, že posuzování reziduí a metabolitů herbicidů nalezených v geneticky modifikovaných rostlinách nespadá do působnosti vědecké komise EFSA pro geneticky modifikované organismy, a není proto v rámci postupu povolování geneticky modifikovaných organismů prováděno;

Připomínky členských států

- N. vzhledem k tomu, že členské státy během tříměsíčního období konzultací předložily úřadu EFSA řadu připomínek⁽¹⁶⁾; vzhledem k tomu, že tyto kritické připomínky se týkaly mimo jiné skutečnosti, že EFSA se při posuzování nezabývala množstvím reziduí a metabolitů dikamby ve sklizených produktech, že je třeba ověřit, zda limit reziduí dikamby platný v Unii není překračován u materiálů vyrobených z geneticky modifikované řepky olejky dovážené z třetích zemí, že stanovisko k bezpečnosti geneticky modifikované řepky olejky není možné zaujmout, protože ve spise týkajícím se požadavků stanovených prováděcím nařízením (EU) č. 503/2013 chybí některé údaje, že podle toxikologických studií prováděných na kryších má geneticky modifikovaná řepka olejka vliv na různé orgány a fyziologické ukazatele a že monitorovací plán není v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2001/18/ES⁽¹⁷⁾, a musí být tudíž přepracován;

⁽¹¹⁾ https://hh-ra.org/wp-content/uploads/2022/11/HHRA_Dicamba_Comments_10-17-22.docx-1.pdf

⁽¹²⁾ idem

⁽¹³⁾ Lerro, C.C., Hofmann, J.N., Andreotti, G., Koutros, S., Parks, C.G., Blair, A., Albert, P.S., Lubin, J.H., Sandler, D.P., Beane Freeman, L.E., *International Journal of Epidemiology*, srpen 2020; 49(4), s. 1326–1337, <https://academic.oup.com/ije/advance-article-abstract/doi/10.1093/ije/dyaa066/5827818?redirectedFrom=fulltext>

⁽¹⁴⁾ <https://hh-ra.org/projects/measuring-pesticide-use/interactive-herbicide-use-tables/>

⁽¹⁵⁾ V prosinci 2022 byla na konferenci OSN o biologické rozmanitosti (COP15) byla uzavřena dohoda o globálním rámci pro biologickou rozmanitost, která stanovuje globální cíl snížení rizik spojených s pesticidy o nejméně 50 % do roku 2030 (viz: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_22_7834)

⁽¹⁶⁾ Připomínky členských států jsou k dispozici na portálu OpenEFSA: <https://open.efsa.europa.eu/>

⁽¹⁷⁾ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/18/ES ze dne 12. března 2001 o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí a o zrušení směrnice Rady 90/220/EHS – prohlášení Komise (Úř. věst. L 106, 17.4.2001, s. 1).

Dodržování mezinárodních závazků Unie

- O. vzhledem k tomu, že zvláštní zpravodaj OSN pro právo na potraviny vydal v roce 2017 zprávu, podle níž mají nebezpečné pesticidy katastrofické zdravotní důsledky, a to zejména v rozvojových zemích⁽¹⁸⁾; vzhledem k tomu, že podle cíle udržitelného rozvoje OSN č. 3.9 má být do roku 2030 podstatně snížen počet úmrtí a onemocnění způsobených nebezpečnými chemickými látkami, znečištěním ovzduší a kontaminací vody a půdy⁽¹⁹⁾; vzhledem k tomu, že povolení dovozu geneticky modifikované řepky olejky by zvýšilo poptávku po této plodině, která byla vyvinuta s tím, že bude ošetřována dikambou, takže výsledkem by bylo zvýšení expozice pracovníků a životního prostředí ve třetích zemích; vzhledem k tomu, že riziko zvýšené expozice pracovníků a životního prostředí je znepokojivé zvláště u geneticky modifikovaných plodin tolerantních vůči herbicidům, protože při jejich pěstování se herbicidy používají ve větším množství;
- P. vzhledem k tomu, že Unie jakožto smluvní strana Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti musí zajistit, aby činnosti v její jurisdikci nebo pod její kontrolou nepoškozovaly životní prostředí jiných států⁽²⁰⁾;
- Q. vzhledem k tomu, že nařízení (ES) č. 1829/2003 stanoví, že geneticky modifikované potraviny a krmiva nesmí mít nepříznivé účinky na zdraví lidí a zvířat či na životní prostředí, a požaduje, aby Komise při přípravě návrhu rozhodnutí vztala v úvahu všechny související právní předpisy Unie a jiné oprávněné faktory významné pro projednávanou záležitost; vzhledem k tomu, že tyto „oprávněné faktory“ by měly zahrnovat povinnosti Unie vyplývající z cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje, z Pařížské dohody o klimatu a z Úmluvy OSN o biologické rozmanitosti;

Nedemokratické rozhodování

- R. vzhledem k tomu, že hlasování Stálého výboru pro rostliny, zvířata, potraviny a krmiva dne 14. prosince 2022 nevyústilo v přijetí stanoviska, což znamená, že pro povolení nehlasovala kvalifikovaná většina členských států; vzhledem k tomu, že odvolací výbor znovu hlasoval dne 24. ledna 2023, ale ani tehdy nebylo stanovisko vydáno;
- S. vzhledem k tomu, že sama Komise považuje za problematické, že jsou nadále přijímána rozhodnutí o povolení geneticky modifikovaných organismů, pro která nehlasovala kvalifikovaná většina členských států (to se u geneticky modifikovaných potravin a krmiv děje zcela běžně, ačkoli u produktů obecně je to naprostou výjimkou);
- T. vzhledem k tomu, že Parlament v osmém volebním období přijal celkem 36 usnesení o námitkách týkajících se geneticky modifikovaných organismů: z toho 33 usnesení ve věci uvedení potravin a krmiv vyrobených z geneticky modifikovaných organismů na trh a 3 usnesení ve věci pěstování geneticky modifikovaných plodin v Unii; vzhledem k tomu, že v devátém volebním období se proti uvedení geneticky modifikovaných organismů na trh vyslovil již třicetkrát; vzhledem k tomu, že u žádného z těchto geneticky modifikovaných organismů nehlasovala pro udělení povolení kvalifikovaná většina členských států; vzhledem k tomu, že důvody, proč členské státy povolení nepodporují, zahrnují nedodržení zásady předběžné opatrnosti v povolovacím postupu a obavy odborníků ohledně hodnocení rizik;
- U. vzhledem k tomu, že Komise geneticky modifikované organismy nadále povoluje, ačkoli sama uznává, že v této oblasti panuje demokratický deficit, členské státy s udělením povolení nesouhlasí a Parlament proti nim vyslovuje námitky;
- V. vzhledem k tomu, že není nutné provádět žádné legislativní změny, protože pokud v odvolacím výboru nehlasuje pro udělení povolení kvalifikovaná většina členských států, má Komise již podle platných předpisů možnost rozhodnout, že povolení neudělí⁽²¹⁾;

⁽¹⁸⁾ <https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc3448-report-special-rapporteur-right-food>

⁽¹⁹⁾ <https://indicators.report/targets/3-9/>

⁽²⁰⁾ Úmluva OSN o biologické rozmanitosti, článek 3: <https://www.cbd.int/convention/articles?a=cbd-03>

⁽²¹⁾ Podle nařízení (EU) č. 182/2011 (čl. 6 odst. 3) Komise může, ale nemusí dané povolení vydat, pokud odvolací výbor nehlasuje kvalifikovanou většinou pro vydání kladného stanoviska.

1. domnívá se, že návrh prováděcího rozhodnutí Komise překračuje prováděcí pravomoci stanovené v nařízení (ES) č. 1829/2003;
2. domnívá se, že návrh prováděcího rozhodnutí Komise není v souladu s právními předpisy Unie, neboť není slučitelný s cílem nařízení (ES) č. 1829/2003, který podle obecných zásad, jež jsou stanoveny v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002⁽²²⁾, spočívá ve vytvoření základních ustanovení, která umožní zajistit vysokou úroveň ochrany lidského života a zdraví, jakož i zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, zájmů v oblasti životního prostředí a zájmů spotřebitelů v souvislosti s geneticky modifikovanými potravinami a krmivy a současně zajišťovat účinné fungování vnitřní trhu;
3. vyzývá Komisi, aby vzala návrh prováděcího rozhodnutí zpět a předložila výboru nový návrh;
4. znovu apeluje na Komisi, aby zohlednila závazky Unie vyplývající z mezinárodních dohod, jako jsou Pařížská dohoda o klimatu, Úmluva OSN o biologické rozmanitosti a cíle udržitelného rozvoje OSN; opětovně žádá, aby k návrhu prováděcích aktů byla vždy připojena důvodová zpráva, která objasní, jakým způsobem byla dodržena zásada „nepoškozovat“⁽²³⁾;
5. považuje za pozitivní, že Komise v dopise poslancům ze dne 11. září 2020 konečně uznala, že při rozhodování o povolení geneticky modifikovaných organismů je třeba zohledňovat udržitelnost⁽²⁴⁾; vyjadřuje však hluboké zklamání nad tím, že Komise dovoz geneticky modifikovaných organismů do Unie nadále povoluje, a to navzdory námitkám Parlamentu a navzdory tomu, že většina členských států hlasuje proti;
6. vyzývá Komisi, aby nepovolovala dovoz geneticky modifikovaných plodin tolerantních vůči herbicidům, neboť znamenají zvýšené používání komplementárních herbicidů a jsou tudíž spojeny s riziky pro biologickou rozmanitost, bezpečnost potravin a zdraví pracovníků;
7. zdůrazňuje, že v pozměňovacích návrzích přijatých dne 17. prosince 2020 jako základ pro jednání s Radou o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění nařízení (EU) č. 182/2011⁽²⁵⁾, Evropský parlament prohlásil, že Komise by neměla geneticky modifikované organismy povolovat, pokud pro udělení povolení nehlasovala kvalifikovaná většina členských států; trvá na tom, že Komise musí tento postoj respektovat, a vyzývá Radu, aby pokračovala v práci a bezodkladně přijala obecný přístup k této otázce;
8. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.

⁽²²⁾ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví obecné zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin (Úř. věst. L 31, 1.2.2002, s. 1).

⁽²³⁾ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu (Úř. věst. C 270, 7.7.2021, s. 2), bod 102.

⁽²⁴⁾ <https://tillymetz.lu/wp-content/uploads/2020/09/Co-signed-letter-MEP-Metz.pdf>

⁽²⁵⁾ Úř. věst. C 445, 29.10.2021, s. 257.